

LECTURA FÀCIL PER A ALUMNAT NOUINGUT

Jaume Serra Milà

EAPB13 Terrassa

RESUMEN

Se expone el proceso y resultados de la investigación realizada por el autor, sobre la aplicación de los principios de la lectura fácil en alumnado de ESO inmigrante recién llegado a Cataluña. Se describen brevemente los materiales elaborados: la novela "La Flecha Negra", de RL Stevenson, adaptada a lectura fácil, una guía para redactar textos de estas características, sugerencias para el redactado de enunciados de problemas, con algunos ejemplos, y modelos de documentos para comunicados a las familias de este alumnado. La memoria, que incluye el conjunto de materiales elaborados, puede ser consultada en <http://xtec.cat/~jserra18>.

ABSTRACT

It discusses the process and results of research conducted by the author, on the application of the principles of easy reading in newcomer students of ESO in Catalonia. Briefly describes the materials developed: "The Black Arrow", novel by RL Stevenson, adapted for easy reading, a guide to write texts, suggestions for the wording of math problems, with some examples and model documents for advising to these students families. The report and all materials developed can be found on <http://xtec.cat/~jserra18>

INTRODUCCIÓ

La intenció d'aquest article és difondre els resultats de la recerca que vaig dur a terme durant el curs 2007-08, amb el títol "La *lectura fàcil*, una necessitat per a la inclusió de l'alumnat nouvingut d'ESO" (SERRA, 2008). El treball fou possible gràcies a una llicència d'estudis remunerada del Departament d'Educació.

Durant els tres cursos anteriors a la llicència d'estudis, vaig fer de tutor d'aula d'acollida, a l'IES Nicolau Copèrnic, de Terrassa. Va ser, per a mi, una experiència professional enriquidora i apassionant, al costat dels companys que anaven adaptant-se, com jo, a les necessitats educatives d'aquestes persones. Nois i noies de dotze a setze anys arribats, en un constant i imparabile degoteig, que acabaven de deixar els amics, els avis, la casa en una terra llunyana, i que s'obrien a un nou món, carregats d'il·lusions i temors. En aquest temps, des de la meua posició privilegiada a l'aula d'acollida, vaig poder viure de ben a prop els processos d'aprenentatge que anaven seguint amb relació a l'adquisició de la nostra llengua; el particular camí de cadascú, amb passes lentes, ritmes distints, actituds i voluntats diverses. Els professors anàvem acompanyant-los, atents als seus avenços i les seves dificultats, procurant aportar-los l'ajut que necessitaven. Aquesta va ser una experiència probablement no massa diferent de la que han viscut, i enguany estan vivint, molts altres tutors de les nombroses aules d'acollida escampades per tot el territori.

En l'itinerari d'aquests nois i noies cap a la inclusió, vaig adonar-me de les importants dificultats d'autonomia lectora, que encara tenien els nois i noies nouvinguts de parla no romànica, al cap de dos anys d'estar aquí. I en particular els d'origen magribí o xinès. Fins i tot amb els llibres de *lectura fàcil* publicats en català. Bona part d'aquells textos els trobava adequats a les capacitats de comprensió adquirides per l'alumnat castellanoparlant, fins i tot a les poques setmanes d'arribar a Catalunya. En canvi, per a la majoria dels alumnes de llengua àrab, amaziga o xinesa, encara dos anys després d'estar a l'institut, necessitaven acompanyament per entendre'ls. Força textos d'aquests, fins i tot els de nivell més inicial, requereixen que el lector de llengua no romànica estigui acompanyat constantment en la lectura, per tal de garantir la seva adequa-

da comprensió i, per tant, mantenir l'interès de seguir llegint.

ELS OBJECTIUS DE LA RECERCA

En primer lloc, identificar les principals dificultats en comprensió lectora que manifesta l'alumnat nouvingut d'ESO, de llengua no romànica. Aquests alumnes adolescents, quan ja porten dos o tres anys entre nosaltres, generalment han adquirit un nivell de competència lingüística pròxim al classificat com a usuari bàsic A2 pel *Marc Europeu Comú de Referència per a l'aprenentatge de les llengües* (CONSELL D'EUROPA, 2002), però la major part d'aquestes persones no disposen dels coneixements suficients per efectuar una lectura autònoma comprensiva dels textos escolars i, menys encara, dels textos narratius en llengua catalana que corresponen als interessos propis de la seva edat.

Disposar d'informació específica sobre aquestes dificultats, a partir de les dades que es desprenen de l'observació directa amb aquests alumnes, és el graó indispensable per poder assolir el segon objectiu que em vaig proposar. Es tracta d'explicar les característiques que han de tenir el textos perquè puguin ser més fàcilment compresos per aquests lectors. Els principis de la *lectura fàcil*, de llarga tradició a Suècia, sobretot en l'àmbit de les persones amb necessitats educatives especials, tenen com a possibles destinataris els nois i noies nouvinguts. Les directrius que expliciten aquests principis són necessàriament genèriques, ja que els destinataris de la *lectura fàcil* són molt diversos. A partir de l'experimentació de la lectura de textos adaptats, amb una mostra d'alumnes destinataris, la recerca ofereix una proposta sobre les condicions que ha de tenir un text de *lectura fàcil* adreçat a aquests alumnes. Es tracta d'extreure conclusions que permetin definir trets específics que afavoreixen la seva comprensió lectora autònoma.

El tercer objectiu del treball consisteix a oferir models de textos redactats en *lectura fàcil*. El mateix material utilitzat durant la recerca, després de les transformacions efectuades com a conseqüència d'aquest procés dinàmic, conté els models de textos més significatius, ja que és el producte resultant de la interacció entre el text, el redactor i els diversos lectors. A partir de l'anàlisi del contingut formal i lingüístic d'aquests textos, junt amb les dades

obtingudes durant la seva experimentació amb els alumnes, permeten redactar models i exemples de textos de *lectura fàcil*, que també serveixin per a l'adaptació d'enunciats d'activitats i exercicis escolars, i de comunicats per a les famílies.

LA RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

Per obtenir informació sobre les dificultats en la comprensió lectora que presenten els alumnes destinataris, vaig elaborar primerament un qüestionari-entrevista sobre el coneixement del significat, en contextos lectors, de 173 verbs bàsics, i la vaig aplicar de manera individual, i amb enregistrament oral, a una mostra de set alumnes d'ESO nous, de procedència no romànica, dels quals quatre eren magribins, amb una residència a Catalunya igual o inferior als dos anys, i tres xinesos, amb una residència inferior als tres anys i mig.

Posteriorment, vaig elaborar una primera proposta d'adaptació de la novel·la *La Fletxa Negra*, de R.L. Stevenson (STEVENSON, R.L., 1998), seguint les directrius de la *lectura fàcil* (TRONBACKE, BROR INGEMAR, 1999), i considerant les suposades possibilitats de comprensió d'aquests alumnes. Per detectar les dificultats d'accés a la comprensió del text, vaig proposar la seva lectura a un alumne magribí, de llengua pròpia àrab, de quinze anys d'edat, que portava poc més de dos anys residint a Catalunya, i escolaritzat a l'institut. En arribar al centre educatiu, aquest alumne desconeixia quasi absolutament l'alfabet llatí. Amb ell vaig realitzar tretze sessions presencials d'una hora de durada, en jornades diferents. Cada sessió seguia el mateix esquema: l'alumne llegia en silenci una pàgina del text, a la pantalla d'un ordinador portàtil, en format pdf. Podia efectuar-me les preguntes que considerés oportunes. En acabar cada pàgina, jo li formulava un qüestionari-entrevista per comprovar-ne la seva comprensió. Vaig efectuar enregistrament de cada sessió. Les dades obtingudes, a partir de les observacions i resultats dels qüestionaris-entrevistes, m'anaven donant pautes per modificar les característiques de presentació, estructura i contingut del text adaptat en les pàgines successives.

La mateixa tècnica va ser utilitzada amb un segon alumne. En el text que li vaig presentar, ja vaig considerar les hipòtesis que havia obtingut en el primer, i vaig transformar el redactat de les primeres pàgines. Era un noi d'origen xinès, de dotze anys i mig i, com l'altre noi magribí, poc més de dos anys residint a Catalunya. Aquest alumne coneixia l'alfabet llatí, en el sistema pinyin, però no havia après l'anglès ni cap altra llengua occidental. La lectura, amb els qüestionaris subsegüents, va ocupar també tretze sessions d'una hora.

Finalment, vaig aplicar per tercera vegada aquest mètode de recollida d'informació amb un altre alumne, aquest d'origen nigerià, de tretze anys, amb dos anys d'estada a Catalunya. De llengua pròpia ioruba, havia seguit una escolarització regular al país d'origen, utilitzant l'anglès com a llengua vehicular d'aprenentatge. La lectura, amb els qüestionaris-entrevistes, va ocupar només set sessions d'una hora, també en jornades diferents.

El text, per tant, ha estat sotmès a successives reelaboracions, adequant-se a les dificultats observades. Vaig elaborar un redactat, que considerava com a quasi definitiu, abans de presentar-lo a dos petits grups d'alumnes, de manera separada, ja que estaven en centres diferents. El primer, format per un noi i una noia d'origen xinès, de catorze i quinze anys respectivament. El noi, amb trenta mesos d'estada a Catalunya i la noia, quaranta. El segon

grup, compost per dues noies i un noi magribins, tots de quinze anys, amb menys de trenta mesos d'estada a Catalunya. La tècnica d'obtenció de la informació utilitzada amb ells va ser similar a la realitzada amb alumnes a soles, amb algunes modificacions: van fer la lectura en suport paper, en comptes de la pantalla d'ordinador, i vaig modificar el format dels qüestionaris-entrevistes, esdevenint més incidental, alhora que més referit a la comprensió global de la narració.

LA FLETXA NEGRA: UNA NOVEL·LA PER A LA LECTURA FÀCIL

La història que s'hi explica i l'estil de narració que Stevenson utilitza fan que *La Fletxa Negra* tingui els ingredients òptims per ser adaptada a *lectura fàcil*, si més no, per als destinataris a què m'estic adreçant. La història té com a protagonistes un noi i una noia adolescents, que viuen aventures ubicades en temps i espais llunyans, però que mostren experiències relacionals, sentiments, valors i realitats que poden considerar-se com a universals. Em refereixo a l'amistat, l'enamorament, la justícia, el poder, l'odi, l'ambició, la crueltat,... Aquests temes poden interessar i ser apresos perquè són propis del món actual, i potser els lectors arriben a relacionar-ne alguns amb experiències pròximes. Els personatges són nois de la seva edat, i això facilita que puguin sentir-s'hi més a prop.

D'altra banda, el fil conductor de la novel·la és molt nítid, i anima al lector a buscar la resposta als interrogants que el mateix text planteja. Les situacions van desencadenant-se amb ritme constant, sobretot durant la primera meitat del text. I el lector, no sols en el pas d'un capítol al següent manté la tensió per conèixer com continuarà, sinó també a l'interior mateix de cada capítol se succeeixen esdeveniments sobtats que provoquen l'interès a seguir llegint. Aquest aspecte afavoreix que el lector més inexpert i mandrós tingui una actitud constant i persistent per descodificar paraula rere paraula, i anar interpretant el contingut del text. Òbviament, un text adaptat en els mots, les estructures lingüístiques i la presentació formal, que permeti al lector accedir als significats.

Convençut que la trama central de la *La Fletxa Negra* podia ser llegida comprensivament per aquestes persones noves, i el ritme narratiu del contingut podia afavorir el seu interès i l'actitud positiva per seguir llegint, vaig iniciar un procés de transformació del text, el resultat del qual acomplís aquesta finalitat. Un procés interactiu, amb la participació de lectors que em permetessin observar els encerts i els errors dels textos que jo proposava. Les dades d'aquestes observacions haurien de servir-me com a petites conclusions empíriques, que esdevindrien fonts per elaborar noves hipòtesis per a la construcció dels textos successius.

Disposava de les directrius per a la redacció de textos de *lectura fàcil*, però també havia observat les dificultats que alguns textos redactats seguint aquestes directrius no eren comprensibles autònomament per aquestes persones. Com ja he dit, durant els tres darrers cursos acadèmics, havia tingut l'oportunitat d'intervenir en l'acollida lingüística i cultural d'adolescents magribins i xinesos, i d'altres procedències. Els havia ajudat a aprendre la nostra llengua, m'hi havia comunicat oralment, i havia elaborat estratègies per fer-m'hi entendre utilitzant exclusivament la llengua catalana. El fet d'haver viscut al seu costat el període inicial d'aprenentatge del català m'havia permès experimentar i observar directament els recursos expressius en llengua oral que faciliten la

comprensió i la comunicació. El bagatge d'aquesta experiència, junt amb el procés metodològic seguit, em van guiar en la recerca i la construcció d'un text que ara disposa d'unes condicions que, com he pogut comprovar, el fan comprensible i interessant a persones d'aquestes característiques.

1

Ara fa més de 500 anys.
Era l'any 1460.
A Anglaterra.

No hi havia electricitat.
Ni televisió, ni ràdio, ni telèfon, ni mp3...
No hi havia cotxes, ni motos, ni bicicletes.

Els homes i les dones treballaven de pagès,
al camp i al bosc.
Vivien en pobles petits, al costat d'un castell.

Als castells hi vivien senyors molt rics,
amb la seva família.
Els pobles, els camps i els boscos eren del senyor.

Els homes i les dones
havien de fer les coses que el senyor volia.

.....

Ara tu comences a llegir una novel·la,
que es diu "La Fletxa Negra".

Aquesta novel·la explica les aventures
d'un noi que es diu Richard.
Tu llegiràs les coses que li passen a Richard.

Richard vivia a Anglaterra,
a l'any 1460,
ara fa més de 500 anys...

Un dia a la tarda, al final de la primavera,
al poble de Tunstall,
la campana del castell va tocar:

CAMPANA: -- Nang! Nang! Nang! Nang! Nang!...

Va tocar més de deu minuts.

39

Richard de seguida va obrir la porta.
Joanna portava una espelma en una mà
i un punyal a l'altra.

JOANNA: -- Tanca la porta de pressa. No facis soroll!

RICHARD: -- Hola, John! Estic molt content de veure't,
on estaves?

JOANNA: -- És igual on estava!

El que importa és que ens hem trobat!
Escolta'm bé, Richard:
Volen matar-te!

RICHARD: -- Què?

JOANNA: -- Sí, sí, Richard, et volen matar.

He sentit uns guàrdies que parlaven.
I deien que aquesta nit et matarien!

RICHARD: -- N'estàs segur, John?

JOANNA: -- Sí. I tant.

Ja t'ho vaig dir:
Sir Daniel és molt dolent,
i ha ordenat als guàrdies que et matin!
Porto un punyal per ajudar-te.

RICHARD: -- Però els guàrdies no poden entrar.

La porta és molt forta,
i està ben tancada per dins amb la clau.

JOANNA: -- Estic segur que aquesta habitació
té una porta amagada.

Els guàrdies entraran per la porta amagada
i et mataran, Richard!

Joanna i Richard van mirar per les parets,
i no veien cap altra porta.
Llavors van sentir soroll a terra. Eren passos.
Eren persones que caminaven.

RICHARD: -- Apaguem les espelmes! I callem!

Els nois van apagar els llums,
i es van quedar quietes i sense fer soroll,
al costat de la finestra.
No veien res. Tot era fosc i negre.

LA GUIA PER A REDACTAR

Els textos de *lectura fàcil* s'adrecen a persones que tenen disminuïdes les seves capacitats per a la comprensió lectora. Per tal que aquestes persones puguin accedir als continguts dels textos escrits, els textos de *lectura fàcil* adapten tant l'estructura i el lèxic del discurs escrit com la seva presentació formal. D'aquesta manera, intenten adequar el text a la seva competència comprensiva oral, per tal que puguin accedir millor a la decodificació i a la recerca dels significats que ofereix.

La *guia per redactar textos de lectura fàcil* és un compendi de les conclusions obtingudes a partir de l'experimentació de l'adaptació de la novel·la *La Fletxa Negra*. El text adaptat considera el usos comunicatius orals dels seus destinataris: adolescents nouvinguts de llengua pròpia àrab i xinesa, que han estat dos o tres anys en contacte oral amb la llengua catalana, i disposen d'una competència comprensiva oral aproximada del nivell d'usuari bàsic A2. Té en compte l'aprenentatge lingüístic que han pogut adquirir durant aquest període, i també pressuposa en el lector una competència suficient en la decodificació de l'alfabet llatí. Per facilitar la comprensió, l'adaptació utilitza el lèxic i les construccions lingüístiques més bàsiques, pròximes als usos habituals en llengua oral. La competència comprensiva oral de què ja disposen la major part dels destinataris els permet la comprensió d'aquest text escrit, que s'adequa a les seves capacitats. Així, el text adaptat a *lectura fàcil* utilitza, en el discurs narratiu, recursos estilístics i formals que poden ajudar al lector a descobrir els significats presents al text, alhora que intenten mantenir el seu interès per seguir llegint.

La guia explica les característiques formals i de contingut d'aquesta adaptació experimentada de *La Fletxa Negra*. La presento com una proposta per redactar i adaptar textos a *lectura fàcil*, considerant les necessitats específiques d'aquests destinataris. Primer relaciono els elements aparents i visuals del text adaptat: la tipografia del text i els trets corresponents a la seva presentació formal. Després faig un inventari del lèxic utilitzat, exemplificant el seu ús dins de contextos concrets de l'adaptació. En tercer lloc, exposo el tipus de construccions oracionals que conté, de les simples a les complexes. A continuació explico com està organitzada la narració dins l'adaptació, les decisions preses sobre el seu contingut, consignant alguns principis, recursos i tècniques que hi he utilitzat. Finalment, suggereixo algunes fórmules per a l'acompanyament dels destinataris en la lectura del text.

SUGGERIMENTS PER A LA REDACCIÓ D'ENUNCIATS DE PROBLEMES MATEMÀTICS DE LECTURA FÀCIL

Tot i tractar-se de l'adaptació d'un text narratiu, considero que les característiques formals i lingüístiques de l'adaptació de *La Fletxa Negra* també poden tenir aplicació en els textos expositius i instructius, habitualment presents en els materials curriculars escrits. Per aquest motiu, presento alguns suggeriments per a la redacció de problemes matemàtics, que es desprenen de les conclusions de l'experimentació.

1. Concretar i situar els fets en un temps, un espai i uns personatges clars i definits. Evitar l'explicació de fets impersonals.
2. Consignar i explicitar totes les dades necessàries per entendre la situació que el problema planteja. No donar-ne cap per sobreentesa.
3. Construir una història que permeti al lector imaginar mentalment les situacions i les dades que explica el problema.
4. Fragmentar la història en etapes breus i diferenciades.

- Encadenar ordenadament els fets, sense obviar-ne cap.
5. Exposar les dades de manera ordenada, tant en el temps que es produeixen, com en la lògica dels fets.
  6. Ubicar preferiblement les històries en el passat, o en el present, o en trànsit des del passat al present. Si cal utilitzar el futur, delimitar-lo tant com sigui possible.
  7. Expressar les dades i les situacions amb oracions simples coordinades o juxtaposades. Transformar, si és possible, les oracions subordinades en una seqüència ordenada d'oracions simples.
  8. Evitar el subjecte elidit o un pronom que el substitueixi. Repetir-lo, si cal, en cada oració. L'absència del subjecte pot ocasionar confusió al lector.
  9. Organitzar el text en paràgrafs, quan ocupa més de quatre o cinc línies.
  10. Utilitzar els termes matemàtics que calguin, sense restriccions. Convé pressuposar que el lector coneix el seu significat perquè ha estat explicat prèviament. Precisament, el seu ús en contextos significatius és la forma més eficaç de familiaritzar-s'hi i aprendre'ls.
  11. Subratllar els noms propis de persona i de lloc, per tal que el lector no hi busqui significat. Acompanyar-los d'un context que els permeti deduir si es tracta de persones o llocs.

Els problemes de *lectura fàcil* permeten als nois i noies novinguts recents, que es troben dins el procés d'aprenentatge del català, l'accés a la comprensió autònoma dels mateixos problemes matemàtics que intenten resoldre els seus companys. Acompanyo els suggeriments d'un seguit d'exemples, on pot observar-se el redactat original i la seva adaptació a *lectura fàcil*.

Alguns exemples:

ENUNCIATS DE LECTURA FÀCIL

1. Sortint de fàbrica, un portàtil val 310 €. Aplicant el 16 % d'IVA. Quant valdrà finalment? (IVA: Impost de Valor Afegit).

Un portàtil sense IVA val 710 €.
L'IVA dels ordinadors és del 16 %.
Quant val aquest portàtil amb l'IVA inclòs?

2. En un roser hi havia 22 roses se n'han pansit 5. Quantes me'n queden?

Un roser té 22 roses.
Tallo cinc roses, perquè estan pansides.
Quantes roses queden ara al roser?

3. Com que l'escola és a punt de començar, cal anar preparant tot el material necessari. Aquesta tarda has d'anar a la papereria a comprar unes quantes coses que et fallen.

En concret, et calen: 3 bolígrafs, dos llapis, una goma d'esborrar, dues llibretes i una agenda.

Els bolígrafs costen 0,55 € cada un, els llapis valen 0,27 € cada un, la goma, 0,18 €, l'agenda, 4,71 € i les llibretes, 1,32 € cada una.

Els pares t'han donat 10 €.

- a. Quantes coses et vols comprar?
- b. Quants diners et costarà tot?
- c. Quin canvi t'hauran de tornar?

S'acaben les vacances.
L'escola comença la setmana que ve,
i tu prepares el material per a l'institut.
Necessites tres bolígrafs, dos llapis,
una goma d'esborrar,
dues llibretes i una agenda.

Un bolígraf val 0,55 €,
un llapis val 0,27 €,
una goma costa 0,18 €,
una agenda val 4,71 €,
i una llibreta val 1,32 €.

Els teus pares t'han donat 10 €.

- a. Quantes coses et vols comprar?
- b. Quants diners et costarà tot?
- c. Tens diners per pagar-ho tot?
- d. Quants diners et tornaran?

DOCUMENTS ADREÇATS A LES FAMÍLIES

Acabo la recerca proposant una relació de models de comunicats que els instituts adrecen habitualment a les famílies. Estan redactats tenint en compte les pautes que es desprenen de la guia per redactar textos de *lectura fàcil*. Tot i que els destinataris d'aquests textos no són pròpiament els mateixos amb què he dut a terme l'experimentació, els nois i noies novinguts, en lliurar-los als seus pares, poden exercir una funció mediatra lingüística, que parteix del coneixement del català que han anat adquirint des de la seva arribada. Quan aquest alumnat ja comprèn el contingut de cada comunicat, pot llegir-lo en català als seus pares i, fins i tot, pot fer-los una traducció literal. Amb aquesta actuació, no cal recórrer a traduccions a les llengües pròpies de les famílies. La llengua vehicular dels escrits adreçats als pares pot ser el català, adaptat, això sí, a les necessitats d'accés a la comprensió escrita dels alumnes i les seves famílies, amb força garanties que el contingut pugui ser comprès.

Per tal d'adaptar-se a la competència lingüística dels destinataris, aquests comunicats posen molta cura tant en la presentació formal del text, com en l'ús d'un lèxic i unes construccions sintàctiques comprensibles per aquests nois i noies novinguts. El contingut apareix ordenat i estructurat, incloent dades que podrien semblar òbvies en altres famílies. També seleccionen les informacions que s'hi donen, fent constar les més rellevants. Les convocatòries a entrevistes i reunions, per exemple, posen l'accent en la importància i la necessitat que els pares hi assisteixin.

EXCURSIÓ A BARCELONA

divendres, 14 de març de 2008
tot el dia

Benvolguda família,

El divendres 14 de març, els nois i noies de 2n d'ESO fan una excursió a Barcelona. Van al Museu de la Ciència.

Sortirem de l'institut a les 8:30 h del matí, i tornarem a les 17:30 h de la tarda.

Anirem amb autocar.

Què han de portar els nois i noies?

- Dimecres dia 12:
  - L'autorització firmada.
  - 16 € (autocar i l'entrada al Museu de la Ciència)
- Divendres dia 14:
  - L'esmorzar, el dinar i aigua.
  - Sabates i roba còmoda.

És molt important que vinguin.

Paula S. i Robert R.,
tutors de 2n ESO.

AUTORITZACIÓ

_____, pare /mare/ tutor
de l'alumne/a _____, l'autoritzo a
anar a l'excursió a Barcelona, el dia 14 de març de 2008.

SIGNATURA

REUNIÓ DE PARES I MARES DE 3r ESO

dijous, 25 de setembre de 2008
a les sis de la tarda
a l'Institut

Benvolguda família,

Us convoquem a la reunió de pares i mares,
el dijous 25 de setembre, a les sis de la tarda,
al nostre institut.

Què farem?

1. Presentarem el tutor o la tutora del vostre fill o filla.
2. Explicarem les coses més importants
del curs 2008-2009.
3. Escoltarem les vostres preguntes

És molt important que vingueu.
Us esperem.

Anna Maria, Joana i Marcel,
tutors de 3r ESO.

_____
pare /mare/ tutor de l'alumne/a _____
sé que hi ha la REUNIÓ DE PARES de 3r d'ESO,
el dia 25 de setembre de 2008, a les 18 h.

SIGNATURA

En aquests sentit, la "guia per redactar textos de *lectura fàcil*" que presento en aquesta recerca descriu i justifica els trets lingüístics i formals de l'adaptació experimentada amb els lectors. La guia conté recursos i tècniques per redactar textos adreçats a aquestes persones, incidint en la tipografia, la presentació formal, el lèxic utilitzat, la construcció de les oracions i l'organització de la informació. També inclou alguns suggeriments per ajudar la persona nouvinguda a esdevenir progressivament més autònoma en la lectura en català. Els principis de la *lectura fàcil* han estat el punt de partida i han acompanyat tot el procés experimental interactiu. Atenent aquests principis, és necessari que el redactor conegui el nivell de competència en comprensió lectora dels destinataris, per tal que pugui compondre textos el màxim d'adaptats a les seves capacitats. La guia que presento pretén col·laborar en aquesta funció, particularment amb destinataris adolescents nouvinguts de llengua no romànica.

L'adaptació de *La Fletxa Negra* ha estat l'instrument que m'ha permès dur a terme el procés dinàmic interactiu entre les meves propostes de text redactat i la seva comprensió per part dels lectors. Com a resultat d'aquest procés, la recerca posa a disposició del professorat interessat la darrera versió de *La Fletxa Negra* adaptada a *lectura fàcil*, amb la convicció que podrà ser compresa i interessar a l'alumnat nouvingut d'ESO de llengua no romànica. Les característiques del text fan presumir que aquesta adaptació també pot ser accessible i interessar d'altres persones, a més de les que han estat objecte de la recerca.

L'ACCÉS A LA COMPRESIÓ LECTORA

El procés interactiu d'adaptació de la novel·la *La Fletxa Negra* de Stevenson m'ha permès identificar les principals dificultats que manifesten els nois i noies nouvinguts d'ESO, de llengua no romànica, pel que fa a la comprensió lectora de textos en llengua catalana. Moltes d'aquestes persones, tot i portar dos o tres anys entre nosaltres, i haver assolit un nivell pròxim a l'A2, no disposen encara de competència suficient per comprendre el contingut dels textos habituals adreçats als seus companys. Aquesta recerca ha detectat diversos factors, relacionats amb la redacció i la presentació dels textos, que obstaculitzen la seva comprensió. La presència de lèxic desconegut pels lectors no és l'única barrera. També la construcció sintàctica de les oracions, l'organització i l'estructuració de les idees que el text expressa, així com la seva presentació formal, són elements que incideixen de manera crucial en el procés lector d'aquestes persones. Quan el text té unes determinades característiques, aquestes barreres comencen a desaparèixer, i el lector aconsegueix accedir amb èxit a l'obtenció d'informació escrita, mentre s'adona de les pròpies capacitats lectores. Considero aquest graó de gran rellevància, ja que el text esdevé per al lector nouvingut més fàcil que difícil, més accessible que farcit d'obstacles que li impedeixen trobar-hi significats.

Referències Bibliogràfiques:

- CONSELL D'EUROPA (2002) *Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües*.
<<http://www6.gencat.net/llengcat/publicacions/marc/>> [en línia] [Data de consulta: 01/10/09]
- SERRA MILÀ, JAUME (2008) *La lectura fàcil, una necessitat per a la inclusió de l'alumnat nouvingut d'ESO*. Llicència d'estudis retribuïda (modalitat A). Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. Curs 2007-2008.
<<http://xtec.cat/~jserra18>> [en línia] [Data de consulta: 01/10/09]
- STEVENSON, ROBERT LOUIS (1998) *La Fletxa Negra*. Barcelona: La Magrana (L'Esparver, 78).
- TRONBACKE, BROR INGEMAR (1999) *Directrius per a materials de Lectura Fàcil*. [en línia] Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. *Eines per a la biblioteca* (núm. 1). [Data de consulta: 01/10/09] <http://www.cobdc.org/publica/directrius/lectura_facil.pdf>

